

## VOORSTEL voor het algemeen bestuur

<b>ONDERWERP</b> Vaststelling Peilbesluit Eesveen-Kallenkote en realisatiekrediet (WOM-project Omgeving Steenwijk)	<b>Reg. Nr.</b>	Z/23/055723-233299	
	<b>Portefeuillehouder</b>	N. Koks	
<b>Datum DB - vergadering</b>	16 januari 2024	<b>Datum AB - vergadering</b>	30 januari 2024

### VOORSTEL

Het AB besluit:

- 1 Kennis te nemen van de Reactienota zienswijzen Peilbesluit Eesveen-Kallenkote;
- 2 Het Peilbesluit Eesveen-Kallenkote vast te stellen;
- 3 Een realisatiekrediet van € 1,156 miljoen beschikbaar te stellen.

## **SAMENVATTING**

Het project Omgeving Steenwijk maakt onderdeel uit van het Water Op Maat (WOM) programma. Het betreft een veenweidegebied dat overwegend in agrarisch gebruik is als grasland. De polder is gelegen in de Overijsselse gemeente Steenwijkerland. De noordoostelijke grens van het plangebied vormt tevens de grens tussen de provincies Overijssel en Drenthe en tussen de gemeenten Steenwijkerland en Westerveld. Het project heeft één hoofddoel namelijk het realiseren van het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR). Daarvoor is herziening van het peilbesluit Eesveen-Kallenkote nodig. Aanleiding is de opgave uit de Omgevingsverordening Overijssel 2017 waarin gebieden zijn aangewezen waar het peilbesluit periodiek geactualiseerd moet worden. Conform de watervisie 2030 is het streven daarbij om, totdat er meer duidelijkheid is over de toekomst van het gebied, bodemdaling zo veel mogelijk te vertragen, uitgaande van de huidige functies in het gebied. Dit doen we door de oppervlaktewaterpeilen zo hoog mogelijk te houden en waar nodig in kleine stappen het peil te verlagen (maaiveldaling volgend).

Het peilbesluit bevat het voorstel voor de best passende peilen voor het gebied. Dit voorstel is tot stand gekomen middels een hydrologische analyse en na het doorlopen van een gebiedsproces. Bij de uitwerking van dit peilbesluit is het scenario 'remmen' zoals afgesproken bij Gebiedsgerichte aanpak-Noordwest Overijssel (GGA-NWO) gevolgd. Voor het gebied houdt dit in dat peilen niet verlaagd worden, met uitzondering van 2 peilvakken waar we de mogelijkheid behouden om hier maaiveldvolgend het peil te verlagen.

Tijdens de ter inzage legging van het peilbesluit zijn er 4 zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen zijn geanalyseerd en met de indieners is contact geweest om de voorgenomen reactie van het waterschap te bespreken. De conclusie is dat men instemt met de reactie van het waterschap.

Daarnaast zijn bijkomende opgaven voor beheer en onderhoud integraal en gelijktijdig meegenomen in dit project. Door de renovatie van 8 kunstwerken wordt een goed en beheersbaar watersysteem verkregen. Gedurende de ter inzagelegging van het ontwerppeilbesluit is het definitief ontwerp en het bestek voor de te renoveren stuwten uitgewerkt. Op 6 december 2023 is de aanbestedingsprocedure gestart. Gunning vindt plaats nadat het peilbesluit is vastgesteld en het realisatiekrediet beschikbaar is gesteld. De verwachting is dat de realisatie in het voorjaar van 2024 kan starten.

Voorgesteld wordt om het Peilbesluit Eesveen-Kallenkote definitief vast te stellen en een realisatiekrediet van € 1,156 miljoen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de maatregelen.

## **BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT**

Met het besluit geeft u richting aan de manier waarop we de doelen voor GGOR (A1, A2) binnen het WOM-programma in het project Omgeving Steenwijk gaan realiseren. Daarnaast pakken we met het besluit knelpunten in het Beheer & Onderhoud integraal en gelijktijdig aan. Verder draagt dit besluit bij aan het doel H2, reductie broeikasgassen, van de doelenboom 22-27.

## **KADER**

### Eerdere besluitvorming

Op 14 maart 2023 is door het dagelijks bestuur het Voorkeursalternatief voor het project Omgeving Steenwijk vastgesteld. Op 12 september 2023 is door het dagelijks bestuur het Ontwerp Peilbesluit Eesveen-Kallenkote voor dit project vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak.

### Waterwet

Op grond van artikel 5.2 van de Waterwet is de beheerder verplicht een peilbesluit vast te stellen voor regionale wateren in daartoe door de provincie aangewezen gebieden. Het gebied tussen Eesveen en Kallenkote ten noorden van Steenwijk maakt deel uit van een gebied waarvoor op aangeven van provincie Overijssel een peilbesluit is vereist.

De geplande werkzaamheden aan de stuwen en de inlaat betreft onderhoudswerkzaamheden. Voor de voorgenomen onderhoudswerkzaamheden is geen projectplan Waterwet benodigd.

### Gewenst Grond en Oppervlaktewaterregime (GGOR)

Het waterschap is verantwoordelijk voor de bepaling van de GGOR-opgave. De GGOR-opgave voor dit projectgebied is bepaald in de voorverkenning en is gebaseerd op landelijke inrichtingsnormen ten aanzien van peilbeheer. Aanleiding is de opgave uit de Omgevingsverordening Overijssel 2017 waarbij gebieden zijn aangewezen waarvoor een peilbesluit vastgesteld dient te worden. Zo'n peilbesluit moet eens in de 10 jaar worden herzien (vanaf 1 januari 2024 geldt dat het algemeen bestuur er zorg voor draagt dat een peilbesluit actueel is en dat eens in de 10 jaar wordt bezien of aanpassing nodig is).

In het onderhavige gebied gaat het om een veenweidegebied waarbij het doel is om bodemdaling zo veel mogelijk te vertragen door het zo hoog mogelijk houden van de oppervlaktewaterpeilen en alleen waar nodig in kleine stappen het peil te verlagen (maaiveldaling volgend).

### Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland Noord West Overijssel/ GGA-NWO

Het project Omgeving Steenwijk ligt in het veenweidegebied waar problematiek rondom bodemdaling speelt. Met andere partners heeft het waterschap afspraken gemaakt over de toekomstige ontwikkelingen in dit gebied in het 'interbestuurlijk programma vitaal platteland'. Deze samenwerking is formeel beëindigd en wordt voortgezet in 'Gebiedsgerichte aanpak-NWO (GGA-NWO)'.

Onder andere zijn afspraken gemaakt over de scenario's bodemdaling waar rekening mee gehouden moet worden bij planvorming in dit gebied. Het betreft de scenario's 'remmen', 'stoppen' en 'doorgaan'. Voor de herziening van het peilbesluit is het principe van 'remmen' als uitgangspunt gehanteerd.

### Watervisie 2030

In de Watervisie 2030 (AB, 8 september 2020) is aangegeven dat we op de korte termijn in willen zetten op het vertragen van de maaiveldaling uitgaande van de huidige functies in het gebied, totdat er meer duidelijkheid is over de toekomst van het gebied. Voor de lange termijn dient er rekening mee gehouden te worden dat functies en daarmee het grondgebruik in het veenweidegebied kunnen veranderen.

### Knelpunten Beheer & Onderhoud

In het gebied zijn knel- en verbeterpunten voor het beheer en onderhoud geconstateerd. Het gaat om kunstwerken die niet voldoen aan de huidige ARBO-regels en er is sprake van achterstallig onderhoud.

## **ARGUMENTEN**

Het project Omgeving Steenwijk heeft als hoofddoel: het realiseren van het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR) door herziening van het Peilbesluit Eesveen-Kallenkote.

Zoals in het kader vermeld is bij de uitwerking van dit peilbesluit het scenario 'remmen' zoals afgesproken bij Gebiedsgerichte aanpak-Noordwest Overijssel (GGA-NWO) gevolgd. Onder andere zijn afspraken gemaakt over de scenario's bodemdaling waar rekening mee is gehouden bij planvorming in dit gebied. Het betreft de scenario's 'remmen', 'stoppen' en 'doorgaan'. Voor de herziening van het peilbesluit is het principe van 'remmen' als uitgangspunt gehanteerd. Het scenario 'stoppen' gaat uit van het stopzetten van het proces van bodemdaling. Dit zou betekenen dat de landbouwkundige functie niet langer behouden kan blijven. Dit scenario is voor het gebied niet aannemelijk op basis van de huidige inzichten.

Voor dit gebied houdt dat in dat peilen niet verlaagd worden, met uitzondering van 2 peilvakken waar we de mogelijkheid behouden om hier maaiveldvolgend het peil te verlagen. Het voorgestelde peilbeheer past binnen het huidige beleid voor veenweidegebieden.

Bij het ontwerpen van de te vernieuwen kunstwerken is gekozen voor een ontwerp dat in een eventueel hoger peil kan voorzien. In combinatie met het niet actief verlagen van de peilen worden hiermee geen spijtmaatregelen genomen. De voorgenomen investeringen zijn hiermee in lijn met het richtinggevend kader van Water en Bodem sturend.

### Beheer en onderhoud

De opgaven voor beheer en onderhoud zijn integraal en gelijktijdig meegenomen in het project. Het gaat om renovatie van 8 kunstwerken, waardoor een veilig en goed beheersbaar watersysteem wordt verkregen. Omdat ervoor gekozen is om de bestaande materialen zoveel mogelijk tot het eind van de levensduur toe te passen, blijven we een deel van de huidige materialen gebruiken, aangevuld met de gewenste aanpassingen.

Gedurende de ter inzagelegging van het ontwerppeilbesluit is het definitief ontwerp en het bestek voor de te renoveren stuwen uitgewerkt met de volgende maatregelen:

- Er worden 4 stuwen vervangen voor kantelstuwen zodat deze nauwkeuriger en veiliger te bedienen zijn;
- Er worden 2 stuwen aangepast zodat deze veiliger te bedienen zijn;
- Er wordt een balkenstuw gerenoveerd zodat de levensduur wordt verlengd;
- Er worden aanpassingen gedaan aan de bestaande inlaat zodat de bedieningsveiligheid en de doorstroming verbeterd.

## **FINANCIËN**

De totale kosten voor het project bedragen € 1,156 miljoen, waarvan € 50.000 voor het integraal meenemen en het benutten van duurzaamheidskansen. De raming,- en het daarmee benodigde krediet voor het gelijktijdig oplossen van de WOM-opgave en de B&O knelpunten is lager dan opgenomen in de meerjarenbegroting 2024-2027. Redenen hiervoor zijn de meevallende onderzoeks- en bouwkosten. Waar mogelijk zijn in de uitvoeringsmethode duurzaamheidskansen meegenomen door inzet van elektrisch materieel.

<b>(x €1.000)</b>	<b>Voorstel</b>	<b>Meerjarenraming 2024-2027</b>
<i>Benodigd krediet (bruto)</i>	1.156	1.500
<i>Subsidies en/of bijdragen derden (externe dekking)</i>	0	0
<i>Jaar oplevering (start kapitaallasten t+1)</i>	2025	2025
<i>Kapitaallasten</i>	87	113
<i>Overige exploitatiekosten (-baten)</i>	N.v.t.	N.v.t.
<b>Impact exploitatierekening</b>	<b>87</b>	<b>113</b>

Specificatie bruto krediet:

<b>Kostencategorieën</b>	<b>Bedrag (x €1.000)</b>	<b>Budgethouder</b>
<i>Externe kosten incl. BTW</i>	814	Projectleider
<i>Interne kosten</i>	202	Projectleider
<i>Risicoreservering voorzien incl. BTW</i>	88	Projectleider
<i>Risicoreservering onvoorzien incl. BTW</i>	52	Opdrachtgever
<b>Totale kosten incl. BTW</b>	<b>1.156</b>	

#### Onderhoudskosten

Bij de realisatie van het project vindt er geen verandering plaats ten opzichte van de huidige beheersituatie, de kosten voor beheer en onderhoud wijzigen dan ook niet.

#### **JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN**

##### Peilbesluit

In het peilbesluit leggen we de nieuwe peilen vast. De peilen stellen we zo in dat we maaiveld daling door afbraak van veen zo veel mogelijk remmen. De peilen in het peilbesluit zijn met uitzondering van VH83 gelijk of hoger dan de actuele situatie en zorgen niet voor effecten op de omgeving. Voor peilvak VH83 wordt het zomerpeil verhoogd naar 0.00 m NAP. Een verhoging van het maximum peil in VH83 heeft geen effect (schaduwwerking) op de percelen buiten dit peilvak. In 2 peilvakken leggen we de mogelijkheid vast om mee te zakken met de maaiveld daling. Bij de dimensionering van inlaten, stuwen en duikers houden we rekening met de mogelijkheid om mee te zakken/stijgen met waterpeilen.

Er zijn geen grondaankopen nodig voor het realiseren van de opgaven.

#### **BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S**

##### Uitsluiten aantal peilvakken

In afstemming met de provincie Overijssel en de gemeente Steenwijkerland zijn een aantal peilvakken in het peilbesluitgebied Eesveen-Kallenkote uitgesloten van dit peilbesluit. Dit betreffen peilvakken met beperkt veen en liggend in stedelijk gebied. Er wordt geen probleem ervaren met de huidige peilen. De vervanging/renovatie opgave van de 8 kunstwerken bevindt zich niet in de uitgesloten peilvakken.

### Verhouding peilbesluit tot principes Water en Bodem sturend

Het peilbesluitgebied is gelegen binnen een veenweidegebied waar maaiveld daling en emissie van broeikasgassen een thema is. Vanuit de verkenning is gebleken dat er nu geen aanleiding is om het peilbeheer aan te passen. Dit houdt in dat peilen niet verlaagd worden, met uitzondering van 2 peilvakken waar we de mogelijkheid behouden om hier maaiveld volgend het peil te verlagen. Wanneer met het toekomstige beleid voor "Water en Bodem sturend" een ander beleid wordt ingezet is mogelijk alsnog een aanpassing van het peilbeheer nodig. Bij het ontwerpen van de te vernieuwen kunstwerken is gekozen voor een ontwerp dat in een eventueel hoger peil kan voorzien.

### Risico's

Voor de realisatiefase is een risicodossier opgesteld. Per benoemd risico zijn de beheersmaatregelen in beeld gebracht. Ondanks de genomen beheersmaatregelen kunnen zich bepaalde risico's voordoen. Gelet op de aard van de werkzaamheden, zijn geen bestuurlijk gevoelige risico's voorzien.

### **OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK**

De omgeving (bewoners, gebruikers, de gemeente, de provincie) is bij het opstellen van het ontwerp peilbesluit actief betrokken door middel van inloopbijeenkomsten, nieuwsbrieven en keukentafelgesprekken. Het Gewenste Grond- en Oppervlakte Regime is mede bepaald door de inbreng van stakeholders. De inloopavond gedurende de ter inzage termijn is door 13 belangstellenden bezocht. Door het waterschap is daar uitleg gegeven over het ontwerp peilbesluit. Met de indieners van een zienswijzen (4) is contact geweest over de reactie van het waterschap hierop en daar is overeenstemming over bereikt. In de bijgevoegde reactienota wordt ingegaan op de zienswijzen.

Het ontwerp van de nieuwe kunstwerken is met direct belanghebbende besproken. Met de aanliggende grondeigenaren is contact geweest over eventuele werkterreinen en de planning van het project.

### **COMMUNICATIE**

Het peilbesluit wordt na vaststelling toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Overijssel, bekend gemaakt in het Waterschapsblad en ter inzage gelegd. Belanghebbenden en degenen die een zienswijze hebben ingediend krijgen gedurende een periode van 6 weken de mogelijkheid in beroep bij de rechtbank. Degenen die een zienswijze hebben ingediend worden op de hoogte gesteld van uw besluit.

Voorafgaand aan de uitvoering informeren we de belanghebbenden in het gebied door middel van een nieuwsbrief. Met de betrokkenen in het gebied bereiden we de uitvoering verder voor.

### **VERVOLG / UITVOERING**

Nadat het Peilbesluit Eesveen-Kallenkote is vastgesteld en het realisatiekrediet ter beschikking is gesteld zal de aanbestedingsprocedure worden afgerond en de gunning plaatsvinden. Uitvoering zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2024 starten en in 2025 worden afgerond.

### **BIJLAGEN**

1. Peilbesluit Eesveen-Kallenkote
2. Notitie Toelichting Peilbesluit Eesveen-Kallenkote
3. Maatregelenkaart Omgeving Steenwijk
4. Reactienota zienswijzen Ontwerp Peilbesluit Eesveen-Kallenkote
5. Overzicht indieners (vertrouwelijk)

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,  
E.M. van Grol

de dijkgraaf,  
D.S. Schoonman